Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2025/1291

3.7.2025

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/1291

z dne 2. julija 2025

o vpisu označbe porekla „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ v register Unije za geografske označbe

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 ([1]) ter zlasti člena 99(2) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) V skladu s členom 90(1) in (2) Uredbe (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]), s katero je spremenjena Uredba (EU) št. 1308/2013, se Uredba (EU) št. 1308/2013 še naprej uporablja za zahtevke za registracijo geografskih označb vina, ki jih je Komisija prejela in so bile objavljene v *Uradnem listu Evropske unije* pred 13. majem 2024. Komisija je vlogo za registracijo označbe porekla (ZOP) „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“, ki jo je vložila Slovaška, prejela 19. julija 2022.

(2) V skladu s členom 97(4) Uredbe (EU) št. 1308/2013 je bila vloga Slovaške za registracijo označbe porekla „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* 23. oktobra 2023 ([3]).

(3) Komisije je 19. januarja 2024 prejela utemeljeno izjavo o ugovoru Madžarske. Potem ko je Komisija ugotovila, da je ugovor dopusten, je Madžarsko in Slovaško 29. februarja 2024 pozvala, naj začneta ustrezna posvetovanja za dosego dogovora, kot je določeno v členu 98(2) Uredbe (EU) št. 1308/2013.

(4) Madžarska je 29. maja 2024 zahtevala podaljšanje posvetovanj. Ker pa navedene zahteve ni vložila Slovaška, ni izpolnjevala pogoja iz zadnjega stavka člena 98(2) Uredbe (EU) št. 1308/2013. Zato posvetovanja niso bila podaljšana. Zaključila so se, ne da bi Madžarska in Slovaška dosegli dogovor. Zato mora Komisija sprejeti odločitev v skladu s členom 99(2) Uredbe (EU) št. 1308/2013 ter pri tem upoštevati rezultate posvetovanj.

(5) Madžarska je v utemeljeni izjavi o ugovoru in med posvetovanji s Slovaško trdila, da se ime „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ ne bi smelo registrirati, ker je delni homonim imena „Tokaj/Tokaji“, vpisanega v register Unije za geografske označbe za Madžarsko. Madžarska je trdila, da je registracija predlaganega imena zato v nasprotju s členom 100 Uredbe (EU) št. 1308/2013. Trdila je tudi, da bi lahko poudarjanje sestavine „TOKAJSKÉ VÍNO“ v imenu „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ z velikimi tiskanimi črkami potrošnike zavedlo, saj bi ustvarjalo vtis, da proizvodi, ki jih označuje, izpolnjujejo enake stroge standarde, kot se uporabljajo za vina, pridelana kot madžarska vina „Tokaj/Tokaji“.

([1]) UL L 347, 20.12.2013, str. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

([2]) Uredba (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o geografskih označbah za vino, žgane pijače in kmetijske proizvode ter zajamčenih tradicionalnih posebnostih in neobveznih navedbah kakovosti za kmetijske proizvode, spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, (EU) 2019/787 in (EU) 2019/1753 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1151/2012 (UL L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

([3]) UL C, C/2023/385, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/385/oj.

(6) Madžarska je prav tako izrazila dvom glede ozemeljske veljavnosti označbe „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“, pri čemer je trdila, da geografsko območje te označbe ne ustreza zgodovinsko opredeljeni regiji Tokaj ter da so slovaški organi tako zanemarili zgodovinsko ozadje in tradicije, skupne Madžarski in Slovaški za tokaj. Navedla je, da sta od sedmih občin, vključenih v razmejeno geografsko območje označbe „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“, regiji Tokaj, opredeljeni z avstro-ogrskim pravnim redom, veljavnim med letoma 1908 in 1924, zgodovinsko pripadali le Malá Tŕňa in Viničky.

(7) Madžarska je nadalje trdila, da je vino „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ lažje pridelovati kot vino „Tokaj/Tokaji“, zaradi česar je to v slabšem konkurenčnem položaju. V ta namen je poudarila, da se s specifikacijo proizvoda za ZOP „Tokaj/Tokaji“ zahtevajo strožji standardi in višja kakovost v primerjavi s specifikacijo proizvoda za „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“. To se nanaša zlasti na pridelavo naravno sladkih vin ali omejitve donosa. Specifikacija proizvoda za vina pod slovaškim imenom omogoča tudi pridelavo več vrst vina in več kategorij proizvodov vinske trte, kot je dovoljeno v specifikaciji proizvoda za madžarsko vino „Tokaj/Tokaji“. V zvezi s tem je Madžarska vztrajala, da proizvoda, registriranega pod istim imenom, ni mogoče proizvajati na dva različna načina.

(8) Nazadnje je Madžarska opozorila na obstoječo slovaško ZOP „Vinohradnícka oblasť Tokaj“, ki zajema skoraj enako pridelavo vina, kot je tista iz vloge za registracijo označbe porekla „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“. Madžarska je navedla, da ne bo nasprotovala registraciji označbe porekla „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“, če bo Slovaška preklicala obstoječo ZOP „Vinohradnícka oblasť Tokaj“.

(9) Komisija je trditve iz utemeljene izjave o ugovoru Madžarske ocenila glede na Uredbo (EU) št. 1308/2013, pri čemer je upoštevala informacije, ki jih je prejela o posvetovanjih, opravljenih med zainteresiranima stranema.

(10) Komisija je pred obravnavo trditev Madžarske iz ugovora ugotovila, da je Slovaška ime „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ registrirala 22. novembra 1967 ([4]) kot označbo porekla AO-45 v mednarodnem sistemu označb porekla in geografskih označb na podlagi Lizbonskega sporazuma o zaščiti označb porekla in njihovi mednarodni registraciji (v nadaljnjem besedilu: Lizbonski sporazum) ([5]).

(11) Pravila za prehod z Lizbonskega sporazuma na Ženevski akt Lizbonskega sporazuma o označbah porekla in geografskih označbah (v nadaljnjem besedilu: Ženevski akt) ([6]) so določena v Uredbi (EU) 2019/1753 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]). V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2019/1753 imajo pri označbah porekla, ki niso zaščitene v okviru sistema Unije, države članice, ki so pogodbenice Lizbonskega sporazuma in so pristopile k Ženevskemu aktu (kot je Slovaška), možnost izbire. Lahko se odločijo, da zahtevajo registracijo označbe porekla v okviru sistema Unije in nato registracijo na podlagi Ženevskega akta ali izbris registracije označbe porekla iz mednarodnega registra ([8]).

([4]) https://lisbon-express.wipo.int/pdf/CRTINF_6376_Current%20information%20-%20AO-45.pdf. V skladu z Lizbonskim sporazumom je bilo prvotno registrirano ime „TOKAJSKÉ VÍNO z československej oblasti“, ki pa je bilo po razpadu Československe spremenjeno v „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“.

([5]) https://www.wipo.int/wipolex/en/text/285856.

([6]) UL L 271, 24.10.2019, str. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2019/1754/oj.

([7]) Uredba (EU) 2019/1753 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o ukrepih Unije po njenem pristopu k Ženevskemu aktu Lizbonskega sporazuma o označbah porekla in geografskih označbah (UL L 271, 24.10.2019, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1753/oj).

([8]) Madžarska in Slovaška sta na podlagi Ženevskega akta že registrirali druge označbe porekla v zvezi s tokajem: Madžarska – AO-527 „Tokaj“, gl. https://lisbon-express.wipo.int/pdf/CRTINF_6858_Current%20information%20-%20AO-527.pdf, in Slovaška – AO-1230 „Vinohradnicka oblast Tokaj“, gl. https://lisbon-express.wipo.int/pdf/CRTINF_25456_Current%20information%20-%20AO-1230.pdf.

(12) V skladu s členom 3 Sklepa Sveta (EU) 2019/1754 ([9]) so države članice, ki so bile 26. februarja 2020 pogodbenice Lizbonskega sporazuma (kot je Slovaška), pooblaščene, da ratificirajo Ženevski akt oziroma k njemu pristopijo, in sicer strogo v obsegu, v katerem je v interesu Unije njihov pristop potreben za ohranitev prednosti in kontinuitete zaščite označb porekla, ki so jih navedene države članice že registrirale na podlagi Lizbonskega sporazuma, ter za izpolnitev obveznosti iz člena 11 Uredbe (EU) 2019/1753.

(13) Zato je v skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2019/1753 vloga za registracijo imena „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ v sistemu Unije pogoj, da se označba porekla AO-45 „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ mednarodno registrira na podlagi Ženevskega akta in da se ohranijo povezane prednostne pravice. Če Slovaška imena „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ ne bi registrirala v sistemu Unije, ne bi bila pooblaščena za registracijo označbe porekla AO-45 „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ na podlagi Ženevskega akta in bi izgubila zaščito označbe porekla na podlagi Lizbonskega sporazuma.

(14) Komisija v zvezi s trditvijo Madžarske glede homonimnosti meni, da je označba „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ dejansko delno homonimna madžarski ZOP „Tokaj/Tokaji“. V takih primerih je treba v skladu s členom 100(1) Uredbe (EU) št. 1308/2013 upoštevati lokalno in tradicionalno rabo ter možnost zamenjevanja. Zlasti kar zadeva možnost zamenjevanja, homonimno ime ne sme zavajati potrošnikov, tako da bi ti napačno menili, da proizvodi prihajajo z drugega območja.

(15) Madžarska in Slovaška v zvezi z lokalno in tradicionalno rabo trdita, da se vinogradniška tradicija regije Tokaj ohranja že stoletja. Ta regija leži na severovzhodu Madžarske in jugovzhodu Slovaške, pri čemer Madžarska in Slovaška pridelujeta tokaj in zagotavljata zaščito sorodnih imen vina. Slovaška je navedla, da je „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ ime za tokaj, ki se na Slovaškem tradicionalno uporablja v povezavi z ustreznim geografskim območjem, ki ga razmejuje Slovaška. Ta trditev o uporabi besede tokaj za slovaško vino je podprta s slovaško zakonodajo o tokaju od leta 1959 in zaščito imena „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ na podlagi Lizbonskega sporazuma od leta 1967.

(16) Kar zadeva možnost zamenjevanja, se, prvič, ime nanaša na pravo poreklo proizvoda, tj. regijo Tokaj, katere del je na Slovaškem, drugi del pa na Madžarskem, ime pa se tradicionalno uporablja v obeh delih te čezmejne regije. Komisija ni seznanjena, da bi te okoliščine povzročile zmedo pri potrošnikih. Nasprotno, potrošniki poznajo dolgo zgodovino vina z imenom tokaj v obeh državah. Zaradi sočasnega obstoja madžarskega in slovaškega tokaja na trgu ter vse večjega slovesa teh vin, sta Madžarska in Slovaška vložili zahtevo za zaščito sorodnih imen vina. Leta 2006 sta bili tako kot ZOP registrirani dve imeni, ki se nanašata na regijo Tokaj, in sicer „Tokaj/Tokaji“ za Madžarsko in „Vinohradnícka oblasť Tokaj“ za Slovaško. Ti ZOP sta soobstajali za isto čezmejno vinorodno območje, ne da bi ju zamenjevali ([10]). Ni razloga za domnevo, da bo sedanja zahteva za registracijo druge slovaške ZOP, ki vsebuje ime tokaj, povzročila možnost zamenjevanja z madžarskim imenom.

(17) Drugič, imeni madžarskega in slovaškega vina nista enaki. Sta le delna homonima. V slovaškem jeziku je „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ sestavljeno ime, pri čemer se tokaj navaja s pridevnikom („TOKAJSKÉ“).

([9]) Sklep Sveta (EU) 2019/1754 z dne 7. oktobra 2019 o pristopu Evropske unije k Ženevskemu aktu Lizbonskega sporazuma o označbah porekla in geografskih označbah (UL L 271, 24.10.2019, str. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/1754/oj).

([10]) Podobno v sektorju kmetijskih proizvodov obstajajo tudi drugi primeri soobstoja geografskih označb, ki označujejo podobne proizvode in se nanašajo na geografska območja, razdeljena med države članice, npr. „Steirisches Kürbiskernöl“ (ZGO) iz Avstrije in „Štajersko prekmursko bučno olje“ (ZGO) iz Slovenije ali „Jambon d'Ardenne“ (ZGO) iz Belgije in „Jambon sec des Ardennes / Noix de Jambon sec des Ardennes“ (ZGO) iz Francije.

(18) Tretjič, slovaško ime vsebuje geografski element „zo slovenskej oblasti“ (s slovaškega območja), ki jasno označuje državo porekla in dodatno zmanjšuje možnost zamenjevanja. Kot je pojasnila Slovaška, se je ta geografski element uporabljal že ob registraciji označbe porekla AO-45 „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ na podlagi Lizbonskega sporazuma, da bi se jasno razlikovalo med madžarsko in slovaško označbo porekla.

(19) Četrtič, v skladu s členom 119(1), točka (d), Uredbe (EU) št. 1308/2013 je treba pri označevanju in predstavitvi vina v Uniji navesti izvor. To v praksi pomeni, da so informacije o državi porekla vina obvezne. Na vinskih etiketah je tako običajno navedeno „vino iz …“, „vino, pridelano v …“, „pridelano v …“ ali „proizvod iz …“. Tako se poveča jasnost glede porekla vina in nadalje razlikuje med tokajem, pridelanim na Madžarskem na eni strani, in tokajem, pridelanem na Slovaškem na drugi.

(20) Petič, Slovaška je v zvezi s poudarkom regije Tokaj z velikimi tiskanimi črkami, glede česar je imela Madžarska pomisleke, pojasnila, da je bila uporaba teh črk v imenu, predloženem za registracijo v sistemu Unije, potrebna, da bi bilo ime, ki se bo registriralo na podlagi Ženevskega akta, usklajeno z imenom, že registriranim na podlagi Lizbonskega sporazuma. Na podlagi elementov, ki omogočajo razlikovanje med madžarskim in slovaškim tokajem, kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah od 16, 17, 18 in 19, se nikakor ne šteje, da bi lahko uporaba velikih tiskanih črk v imenu „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ povečala možnost zamenjevanja.

(21) Komisija na podlagi vseh navedenih elementov meni, da ob upoštevanju lokalne in tradicionalne rabe ter neobstoja možnosti zamenjevanja, zlasti ker potrošniki ne menijo napačno, da proizvodi prihajajo z drugega območja, delni homonim ne preprečuje registracije imena „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“.

(22) Komisija glede trditve Madžarske, da geografsko območje „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ ne ustreza zgodovinsko opredeljeni regiji Tokaj, ugotavlja, da čeprav imata madžarski in slovaški tokaj skupno vinogradniško zgodovino, pridelava tega vina zdaj poteka na dveh ločenih geografskih območjih v dveh državah članicah. Geografsko območje „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ vključuje sedem slovaških občin. Slovaška je to območje v nacionalni zakonodaji uradno določila leta 1959 kot območje pridelave slovaških tokajev. Vinorodna območja se lahko sčasoma spremenijo in njihove ozemeljske meje se lahko premaknejo v primerjavi z mejami izpred stoletij, ne da bi pri tem dvomili o pristnosti kraja porekla.

(23) Slovaška je dokazala skladnost s pogoji iz Uredbe (EU) št. 1308/2013, vključno s pojmom „označba porekla“, opredeljenim v členu 93(1), točka (a), navedene uredbe. Dokazala je zlasti povezavo med proizvodom in geografskim okoljem z njemu lastnimi naravnimi in človeškimi dejavniki. Slovaška je navedla tudi, da sta to geografsko območje in metoda pridelave slovaškega tokaja v tej državi urejena od leta 1959. Zgolj to, da je Madžarska navedla zgodovinsko razmejitev iz zakona, ki je bil leta 1908 veljaven v Avstro-Ogrski, ne more biti zadostna podlaga, da bi se izpodbijala razmejitev območja, kot jo je določila Slovaška, ali povezava med tem območjem in lastnostmi slovaškega tokaja. Komisija zato zavrača pomisleke Madžarske glede ozemeljske veljavnosti označbe „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ in njenega poziva, da se razmejeno geografsko območje, ki ga zajema označba „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“, uskladi z geografskim območjem Tokaj iz zakona, ki je bil leta 1908 veljaven v Avstro-Ogrski.

(24) Komisija glede trditve Madžarske, da so madžarski proizvajalci zaradi zahtevnejših in strožjih zahtev za specifikacijo proizvoda „Tokaj/Tokaji“ v primerjavi s specifikacijo proizvoda slovaškega vina „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ v slabšem konkurenčnem položaju, meni, da sta „Tokaj/Tokaji“ in „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ različni imeni, ki sta povezani z različnima specifikacijama proizvoda. Za namene te vloge za registracijo Slovaški ni treba izpolnjevati madžarske specifikacije proizvoda za „Tokaj/Tokaji“. Prav tako ni treba, da bi Madžarska svoja pravila uskladila s slovaško specifikacijo proizvoda za „Vinohradnícka oblasť Tokaj“ ali „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“, pač pa lahko določi in ohrani lastne zahteve za vino „Tokaj/Tokaji“. V skladu z Uredbo (EU) št. 1308/2013 ni treba, da imajo delno homonimna imena enako specifikacijo proizvoda. Ker slovaške in madžarske ZOP ni mogoče zamenjevati, morebitni različni standardi ne vplivajo na oceno v skladu s členom 100 Uredbe (EU)

št. 1308/2013. Zato ni utemeljeno, da bi se zaradi strožjih zahtev specifikacije proizvoda za določeno ZOP v primerjavi s specifikacijo proizvoda za drugo ZOP načelo vprašanje slabšega konkurenčnega položaja. Trditev Madžarske, da je zaradi strožjih zahtev za pridelavo v slabšem konkurenčnem položaju, bi bilo torej treba zavrniti.

(25) Komisija v zvezi z izjavo Madžarske, da ne bi nasprotovala registraciji označbe porekla „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“, če Slovaška prekliče obstoječo označbo porekla „Vinohradnícka oblasť Tokaj“, meni, da mora Slovaška odločiti o ustreznem ukrepanju. Slovaška je potrdila, da se ZOP „Vinohradnícka oblasť Tokaj“ uporablja in da je ne namerava preklicati. Komisija meni, da registracija „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ (ZOP) ni odvisna od preklica „Vinohradnícka oblasť Tokaj“ (ZOP), katere uporabo in zaščito želi Slovaška ohraniti, saj gre za dve različni imeni.

(26) Nobena od trditev Madžarske torej ni razlog za zavrnitev vloge za registracijo. Zato bi bilo treba označbo porekla „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ vpisati v register Unije za geografske označbe.

(27) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za skupno ureditev kmetijskih trgov –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Označba porekla „TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti“ se vpiše v register Unije za geografske označbe iz člena 22 Uredbe (EU) 2024/1143.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 2. julija 2025

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN